

הצעה למפגש התנעה עם צוות בית הספר

כהכנה לתהליך "מעצבים
הוראה ירושלמית מ'חדש"

הערות חשובות

- המפגש בנוי כך שניתן לקיים אותו פיזית או כמפגש מקוון במערכת ZOOM. אם ברצונך לקיים את המפגש באופן מקוון, ניתן להיעזר בנספח של מסמך זה בו מופיעים הסברים והצעות באילו כלים להשתמש וכיצד לנהל את המפגש מבחינה טכנית.
- המפגש מהווה הזדמנות עבור צוות הניהול להדגים למורים ולמורות שיתופיות ולמידה פעילה ומפעילה, בהלימה להוראה המבוצרת שאנו שואפים לקדם בכיתות.
- כל האמור בקובץ הוא בבחינת הצעה בלבד, וכמובן שכל צוות ניהול יחליט כיצד לעצב את התהליך הבית ספרי באופן התואם את רוח בית הספר והצוות.

מטרות המפגש

- רפלקציה והפקת לקחים מתקופת הלמידה מרחוק.
- זיהוי עקרונות פדגוגיים הקרובים ללבם של מורי בית הספר.
- דכון הצוות בנוגע ל"מעצבים הוראה ירושלמית מ'חדש" וחיבור כלל בית הספר לתהליך.

מהלך המפגש

שלב א' ["חוקרים"] – "ניצוצות פדגוגיים": מה למדנו מתקופת הלמידה מרחוק?

פתיחה והצגת מטרת המפגש:

מטרת המפגש היום היא לסכם את תקופת הלמידה מרחוק ולראות מה נוכל לקחת ממנה הלאה, לקראת תהליך עיצוב מחדש של ההוראה ושל הכיתות בבית הספר בשנה הבאה.

דיון בקבוצות קטנות:

מתחלקים לקבוצות דיון של 4 מורים/ות למשך 20 דקות. בסבב, על כל מורה לשתף את הקבוצה בחוויה טובה אחת מתקופת הלמידה מרחוק, ולנסות להסביר - למה החוויה הזו הייתה טובה? מה "עבד" שם? האם זה היה שונה ממה שאני בדרך כלל עושה בכיתה, ובאיזה אופן?
עם סיום הסבב, עדיין בקבוצה, מנסים לנסח בדיון חופשי רעיונות לארגון הכיתה והלמידה שעלו מהסיפורים (לדוגמא: משחק קהוט כיתתי בזום < שילוב משחקים בלמידה). את הרעיונות שעלו מהסיפורים מרכזים חברי הקבוצה וכותבים על פתקים (ניתן להשתמש בפתקים פיזיים או בלוח שיתופי מקוון).
<< התוצאה: רשימת עקרונות פדגוגיים שהצוות החינוכי כבר הגשים בפועל בתקופת הלמידה מרחוק.

שלב ב' ["מפתחים"] – מהות התוכנית

חזרה למליאה:

מציגים את הפתקים שנאספו, ומבקשים מכמה מהמורים/ות להגיב לעקרונות שעלו. האם יש כיוונים שחזרו על עצמם?
האם אפשר ללמוד משהו מהפתקים על נטיות פדגוגיות מסוימות של צוות בית הספר? האם יש תחומים או רעיונות שחשוב לכם לקדם בהוראה שלכם אבל לא מופיעים בפתקים?

סיכום השלב הקודם:

מתוך השיתוף בקבוצות ראינו איזו יצירתיות ואילו יכולות באו לידי ביטוי בתקופה הזו. התמודדנו עם אתגרים רבים, ההוראה הייתה שונה מכל מה שאנחנו מכירים ורגילים, ולמרות הכל הצלחנו לצבור חוויות למידה חיוביות וטובות. השאלה היא איך להפוך את הרגעים ה"מקריים" האלה לתפיסה שלמה ושיטת עבודה מובנית שאנחנו מיישמים באופן קבוע בבית הספר. כיצד נוכל להמשיך ללמד על פי אותם רעיונות ועקרונות פדגוגיים?

חיבור לתהליך "מעצבים הוראה ירושלמית מ'חדש':"

לצורך כך אנחנו מתחברים לתהליך פורץ דרך שמנח"י הזמינו את בית הספר שלנו להשתתף בו. תהליך "מעצבים הוראה ירושלמית מ'חדש" מזמין את כל בתי הספר הירושלמים לפתח ולהטמיע הוראה מבוזרת על ידי יצירת שינוי פיזי משמעותי בעיצוב ובריהוט, אשר יעודד ויתמוך בשינוי סדיריות פדגוגיות וארגוניות מרכזיות בחיי בית הספר. מדובר בתהליך גדול שמטרתו לקדם בבתי הספר בירושלים "הוראה מבוזרת" - הוראה פעילה ומפעילה שבה מוקד הפעילות עובר מהמורה אל התלמידים, העובדים בקבוצות ובהרכבים משתנים תוך שימוש דינמי במרחבי בית הספר (הפיזיים והווירטואליים). בכיתה המבוזרת המורה משנה את תפקידו; המורה אינו מקור הידע הבלעדי אלא מנחה ומעצב את חווית הלמידה, ומלווה את התלמיד בתהליך הלמידה. הנוכחות הפעילה והמפעילה של המורה מאפשרת לבנות תחושת אוטונומיה, בעלות ומסוגלות של התלמידים על תהליך הלמידה. הכיתה המבוזרת בנויה כך שתוכל להכיל מגוון תהליכי למידה, ביניהם תהליכי חקר ופיתוח המעודדים יצירת ידע באופן אקטיבי תוך שאילת שאלות, תהליכי יצירה ובניית תוצרים המספקים מענה לאתגר או בעיה, או תהליכי שיתוף, דיון והצגה בפני קהל.

הצגת התהליך לצוות:

בשלב זה כדאי להסביר ב-2-3 משפטים על התהליך ולהציג בפני הצוות את הקול קורא באתר. הרעיון העומד בבסיס התהליך הוא שהמרחב הפיזי משפיע על הפדגוגיה. במסגרת "מודל ירושלים לחינוך שלם", מנח"י מציעים לבתי הספר להחליף את הריהוט בכיתות האם לריהוט שמקדם ומעודד הוראה מבוזרת. את הריהוט ניתן יהיה לבחור במהלך חופשת הקיץ, והבחירה תתבסס על תוכנית בית ספרית לשינוי סדיריות, כך שהשינוי לא יהיה "קוסמטי" אלא בהלימה להתחדשות פדגוגית אמיתית. הריהוט יגיע במהלך שנת הלימודים הבאה. ניתן גם לתת "הצצה" לעמודי התוכן המיועדים למורים/ות ולהמליץ לצוות להיכנס לאתר, להיחשף לכלים ולהירשם לקבלת עדכונים.

שלב ג' ["יוצרים"] - עם הפנים קדימה

מתיאוריה לפרקטיקה:

תקופת הלמידה מרחוק הכריחה אותנו לשנות את דרכי ההוראה שלנו. עיקר האתגר כעת הוא לעבור מתגובה ליוזמה, להחליט אילו עקרונות פדגוגיים אנחנו רוצים לאמץ בדרך קבע, בלמידה מרחוק כמו גם בכיתה הפיזית. כעת יש לנו הזדמנות להתאמן בגיבוש העקרונות האלה וביישום שלהם, ובבוא העת נוכל גם לקבל ריהוט שתואם את העקרונות הפדגוגיים שאנו מציבים לעצמנו. מדובר בתהליך אמיתי ורציני ביותר שמלווה במשאבים עצומים. ברור שבהורדה לקרקע המציאות יהיו מגבלות שונות, אבל בכל מקרה מדובר בהזדמנות חד פעמית. לכן, לפני שנבצע את ההזמנה מתוך קטלוג הריהוט שיתפרסם בקיץ, כדאי שנוודא שזה באמת מה שאנחנו רוצים, ושזה עובד לנו...

נספח: הנחיות והצעות לקיום המפגש באופן מקוון ב-ZOOM

איך לקיים דיון בקבוצות קטנות במהלך מפגש מקוון ב-ZOOM?

יש להשתמש בכלי שמאפשר חלוקה לחדרי דיון - Breakout Rooms. ראשית כדאי לפתוח מפגש ניסיון ב-ZOOM, ולנסות ללחוץ על More ואז על Breakout Rooms - זאת כדי לוודא שהאופציה קיימת בחשבון ה-ZOOM שלך. • במידה והאופציה אינה קיימת, יש להתחבר לאתר [Zoom.us](https://zoom.us), להיכנס לעמוד Settings ולחפש (אפשר באמצעות Ctrl+F) את המילים Breakout Room. כשמוצאים את האפשרות, יש לסמן אותה ולהפוך אותה לפעילה, ואז להיכנס מחדש למפגש הניסיון שפתחת ולוודא שזה עובד. במהלך המפגש הצוותי, לאחר לחיצה על More ואז על Breakout Rooms, ייפתח חלון הגדרות. יש להזין את מספר חדרי הדיון שייפתחו כך שבכל חדר יהיו 4-5 מורים/ות, וללחוץ על Create Rooms.

איך לאסוף רעיונות בלוח שיתופי מקוון?

הכלי שאנו ממליצים עליו נקרא Padlet, והוא מאפשר לבנות במהירות ובקלות לוחות שיתופיים שניתן להעלות בהם פתקים מהמחשב או מהטלפון הנייד (להרחבה בקטלוג הכלים שלנו לחצו כאן). יש להיכנס לאתר padlet.com ולהירשם (או להתחבר אם יש לך כבר חשבון פעיל). יש ללחוץ על "+הכן Padlet" ולבחור את תצורת הלוח (מומלץ להשתמש ב"קיר"). כעת ייפתח הלוח השיתופי ואפשר לערוך את הכותרת ואת התיאור שלו. את כתובת הדף שנפתח יש להעתיק, ולשלוח למורים בצ'אט או בוואטסאפ במהלך המפגש. הוספת פתקים ללוח מתבצעת באמצעות לחיצה כפולה על הלוח או בלחיצה על ה+ הורוד.

איך לשמור על מפגש חי ופעיל למרות מגבלות הפלטפורמה?

במפגשים מקוונים, במיוחד מרובי משתתפים, קשה לשמור על ריכוז ועל השתתפות פעילה. מומלץ להתייחס לכך בתחילת המפגש, לשים את הדברים על השולחן ולהדגיש למורים ולמורות שהמפגש, והתהליך כולו, יכולים לצאת לפועל בצורה מיטבית רק בזכות שיתוף הפעולה שלהם. כדאי לבקש מהמשתתפים להדליק מצלמות ולכבות מיקרופונים - אלא אם כן הגיע תורם לשתף במהלך סבבי הדיון. אפשר להזמין אותם לכתוב תגובות ושאלות בצ'אט, וכמובן לעצור בנקודה מתאימה במהלך המפגש ולהתייחס לדברים שנכתבו שם. באופן כללי, רצוי שלא להאריך בדיבור רצוף. כשניתן, עדיף שלא "לדבר על" אלא "להראות את" - לשתף מסך ולהציג לכולם את הלוחות השיתופיים, את אתר הקול קורא ועוד.